

VLADIMÍR PŘIKRYL

Náležel ke generaci důstojnického sboru československé armády, jejíž život i další osudy poznamenala první světová válka, ale to v době jeho narození - 3. srpna 1895 - ještě nikdo v rodině řídícího učitele ve Studénce netušil. Po studiu na střední škole absolvoval ještě dva semestry zemědělské školy v Táboře, avšak dnem 15. března 1915 byl povolán do rakousko-uherské armády. Na ruské frontě, v červenci následujícího roku padl do ruského zajetí. Přihlásil se do vznikajících Československých legií na Rusi a v jejich rámci se zúčastnil bojů u Žitomíru a Tambova, později pak bojů Penzeské skupiny proti bolševikům na povolžské frontě, tažení na manské frontě i sibiřské magistrále. Naposledy byl ustanoven velitelem vlaku a přes Vladivostok se začátkem srpna 1920 v hodnosti kapitána vrátil do vlasti.

Zde se stal důstojníkem z povolání. Službu nastoupil u pěšího pluku 9 Karla Havlíčka Borovského v Mostě a od roku 1933 působil na 5. (školském a výcvikovém) oddělení hlavního štábu čs. branné moci. V průběhu existence předválečné československé armády dosáhl hodnosti podplukovníka.

Na začátku druhé světové války se přes Slovensko, Maďarsko a Střední východ dostal v dubnu 1940 do Francie, kde byl ustanoven velitelem pěšího praporu, stejně jako v srpnu 1940 ve Velké Británii. V létě 1943 odejel k Čs. vojenské jednotce v SSSR, u které zastával funkci zástupce velitele 1. čs. samostatné brigády v SSSR brigádního generála L. Svobody. Zúčastnil se tehdy bojů od Kyjeva až po Bílou Cerkev, kdy byl pověřen organizací nově utvořené jednotky - 2. čs. samostatné paradesantní brigády v SSSR. Jejím velitelem zůstal jak na začátku karpatsko-dukelské operace, tak i v průběhu povstání na Slovensku. Když v únoru 1945 přešel plukovník Přikryl frontu, byl krátce poté jmenován do hodnosti brigádního generála.

V červenci 1945 se stal velitelem Vojenského výcvikového tábora v Milovicích a posléze (v únoru 1949) velitelem posádky v Brně! Proč se tak stalo, vysvětloval na začátku šedesátých let Ludvík Svoboda tím, že byl falešně informován Bedřichem Reicinem. Tehdy byl prý Přikryl hodnocen jako prosovětsky orientovaný důstojník, který se osvědčil a byl spolehlivý, ale současně mu chyběla rozvážnost, a proto nebyl po osvobození ustanoven do funkce velitele vyšší jednotky...

Avšak 16. května 1949 byl generál Přikryl náhle zatčen orgány 5. oddělení hlavního štábu. Ve třech vykonstruovaných procesech "získal" celkem devět let a pět měsíců odnětí svobody

pro "zločin neoznámení trestního činu, vyobrazení utajovaných skutečností, krivého obvinění a pro přečin nedbalého uchovávání státního tajemství". Z výkonu trestu byl propuštěn 8. srpna 1953 na základě udělení milosti prezidenta republiky. Dalším rozhodnutím prezidenta z 5. června 1956 byla Vladimíru Příkrylovi "prominuta" ztráta občanských, avšak teprve Vyšší vojenský soud v Příbrami ho v roce 1964 zprostil původních obžalob.

Po propuštění z výkonu trestu začal Příkryl pracovat jako pomocný dělník v Polabské Frutě Nymburk a od svých šedesátitýř let pak jako noční hlídač ve Středočeských dřevařských podnicích v Křinci, neboť mu byl tehdy vyměřen pouze třetinový starobní důchod ve výši 168 Kčs!

V podstatě až do své smrti (14. června 1968) byl Vladimír Příkryl přesvědčen, že se stal obětí Rudolfa Slánského, který usiloval o jeho život i během výkonu trestu. Přes určitý zájem na jeho přísném potrestání, přímý důkaz o jeho záměrném odstranění není ale zatím znám. Sám pak v době odhalování "protistátního spikleneckého centra" ochotně vypovídal o činnosti Slánského na Slovensku v letech 1944 - 1945, včetně "zavinění" smrti Jana Švermy...

Výrazem určité morální rehabilitace generála Příkryla v našich novodobých dějinách bylo nepochybně i udělení řádu M. R. Štefánika in memoriam v roce 1991. Avšak jako jeden z mála vyšších důstojníků Čs. armády pokládal za svoji povinnost zaznamenat své vzpomínky nejen na dobu, kdy jednotlivci osvědčovali věrnost zásadám, z nichž se rodilo naše obnovené národní a státní vědomí, ale také svoji zkušenost politického vězně s komunismem. Toto vskutku unikátní svědectví, dopsané před třiceti lety, připravuje v letošním roce nakladatelství Naše vojsko k vydání pod příznačným titulem - Za vlády tmy.

PhDr. Zdeněk Vališ